

Asia: VN/12724/2021-LVM-98

Lausuntopyyntö tieliikenteen automaation edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia koskevasta arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta, joka käsittelee uutta ja hyvin monitahoista automaattisten ajoneuvojen sääntelykehikon muodostamista. Tavoitteena on selkeä ja tarvittaessa joustava lainsäädäntöraami, mikä on hyvä tavoite.

Arviomuistion yleisenä tavoitteena on mahdollistaa automaattisten ajoneuvojen laajamittainen käyttö yleisillä teillä Suomessa niin, että varmistetaan liikenneturvallisuuden korkea taso. Keskeisiä lähtökohtia sääntelylle on uudistaa ajoneuvon käyttöä liikenteessä koskevat säännöt siten, että ajoneuvon dynaaminen hallinta voi olla automaattisella ajojärjestelmällä (ADS) ihmiskuljettajan asemesta. Keskeistä on myös seuraamusjärjestelmän muutos siten, että jatkossa seuraamukset kohdistuvat ADS:n taustalla olevaan organisaatioon. Pidämme tätä hyvänä lähtökohtana, jotta ajoneuvojärjestelmien valmistajilla on selkeä vastuu ja kannusteet mahdollisimman turvallisten järjestelmien kehittämiseen. Toisaalta vastuiden tulisi olla myös selkeät ja aukottomat tilanteissa, joissa ajoneuvon ohjaus on siirretty ihmiskuljettajalle suhteessa tilanteeseen, joissa vastuussa on autonominen järjestelmä.

Automaattisten ajoneuvojen laajamittaisen käytön mahdollisuuksiin ja liikenneturvallisuustavoitteen toteutumiseen vaikuttaa keskeisesti se, miten turvallista ajoneuvoilla operointi on taajamissa ja kaupunkiympäristöissä. Ympäristöissä, joissa priorisoidaan jalankulkijoita, pyöräliikennettä ja ylipäättään haavoittuvassa asemassa olevia tienkäyttäjiä, ajoneuvojen turvallisen operoinnin vaatimusten tulee olla korkeat. Ajoneuvojen on pystyttävä reagoimaan turvallisesti monimuotoisiin, nopeisiin ja ennakoimattomiin liikennetilanteisiin. Tieliikenteen automaatio ei saa tapahtua jalankulkijoiden, pyöräilijöiden, lasten, ikääntyneiden, liikuntaesteisten ja näkö- ja kuulovammaisten sujuvan ja turvallisen liikkumisen kustannuksella.

Tieliikenteen automaation kehitykselle tulee olemaan ominaista, että liikenneympäristössä on samaan aikaan hyvin eritasoista automaatiota hyödyntäviä ajoneuvoja ja näiden käyttäjiä. Tällöin korostuu tarve sen varmistamiselle, että erilaisten ajoneuvojen käyttäjillä/kuljettajilla on riittävä ymmärrys ja osaaminen ajoneuvon hallintaan erilaisissa yllättävissäkin tilanteissa. Toisaalta myös automaattiselta ajojärjestelmältä tulevat siirtopyynnöt kuljettajalle ajoneuvon hallintaan ottamiseksi tai etähallintaan, voivat muodostaa riskitilanteita etenkin tiiviisti rakennetussa ympäristössä.

Tieliikenteen automaation mahdolliset positiiviset vaikutukset eivät toteudu itsestään, vaan kehitystä tulee ohjata teknologisilla vaatimuksilla, lainsäädännöllä ja toimilla, joita kaikkia ohjataan ympäristö- ja liikennepoliittisilla tavoitteilla. Tämän vuoksi automaation kehityksen vaikutuksiin liittyy epävarmuutta. Automaatiolla on potentiaalia parantaa joukkoliikenteen ja muun julkisen liikenteen palveluita kaupungeissa ja harvaan asutuilla alueilla. Tämä edellyttää, että tarvittava data ja reaaliaikainen tieto fyysisestä ympäristöstä ja liikennetilanteesta sekä infran kunto tämän mahdollistavat. Jos autonomisten henkilöautojen käytön kehitys tulee tarkoittamaan entistä houkuttelevampia automatkoja, tulee tämä lisäämään automatkojen osuutta ja pituutta.

Joukko kaupungeja on toteuttanut automaattiliikenteestä kokeiluja ja pilotteja katuverkolla ja hankkinut kokemusta, oppeja ja tietoa asiasta. Tätä kannattaa hyödyntää tieliikenteen automaation säädösvalmistelussa. Esimerkiksi joukkoliikennehankkeissa myös matkustajien tarpeet esteettömyydestä sekä matkustusmukavuudesta ja turvallisuudesta ovat tärkeitä.

Vilkuna Johanna
Suomen Kuntaliitto ry